

Utvalgte kulturlandskap i jordbruket

Seniorrådgiver Stig Horsberg, enheten for jord og mat

Fylkesmannen i Innlandet

19. nov 2019

Hva er utvalgte kulturlandskap i jordbruket?

- Sikre langsiktig forvaltning av et representativt utvalg jordbrukslandskap gjennom samarbeid mellom det offentlige og eierne/brukerne
- Spleiselag mellom landbruk og miljø
- Svært store biologiske og kulturhistoriske verdier
- Realistisk å få til langsiktig drift, skjøtsel og vedlikehold
- Må være ønsket av lokale interesser
- Ingen verneregler eller restriksjoner
- Årlige, øremerkede midler; 200 000 - 1 700 000 i 2019
- Kunnskap/opplevelser for allmenheten, ressurs for utvikling, referanseområder

Bøensetre, Aremark

Kort historikk

- Nasjonalt mål om at spesielt verdifulle kulturlandskap skal være dokumentert og fått en særskilt forvaltning innen 2010 (LMD's St.prp. nr. 1 (2005-2006)).
- De 22 første områdene etablert i 2009-2010
- Evaluering 2013: Et vellykket grep for helhetlig forvaltning av landskapene. Ingen andre ordninger kan erstatte den helhetlige områdetilnærmingen
- 2017-2020: Gradvis økning til 46 områder
- Potten økt fra 14 millioner til 33 millioner kroner
- Granavolden-erklæringen:
Øke antallet utvalgte kulturlandskap

Klevgardane, Oppdal

Utpeking og forvaltning av utvalgte kulturlandskap

- Fylkesmennene får i oppdrag å melde inn forslag til kandidater til direktoratene (Miljødirektoratet, Landbruksdirektoratet og Riksantikvaren)
- Direktoratene prioriterer aktuelle områder og gir fylkesmennene i oppdrag å arbeide videre med disse i dialog med lokale interesser
- Fylkesmannen sender sin anbefaling om et område bør bli et utvalgt kulturlandskap
- Direktoratene sender sin innstilling til Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødirektoratet
- Departementene fastsetter hvilke områder som innlemmes i ordningen
- Fylkesmennene får en årlig tildeling basert på innmeldt behov og fordeler denne på områdene i fylket
- Kommunene forvalter tilskuddsordningen og har den løpende oppfølgingen ellers

Hva slags kulturlandskap er utvalgt?

I «nærområdet»:

Steinssletta, Ringerike/Hole

Helgøya, Ringsaker

Øya-Nordre Eik, Ullensaker

Eksempel på andre områder:

Skei, Leka

Vangrøftdalen-Kjurrudalen,
Os

Skardalen, Kåfjord

Nordmarksplasser, Oslo

Stølsvidda, Vestre Slidre
og Nord-Aurdal

Rennesøy, (snart) Stavanger